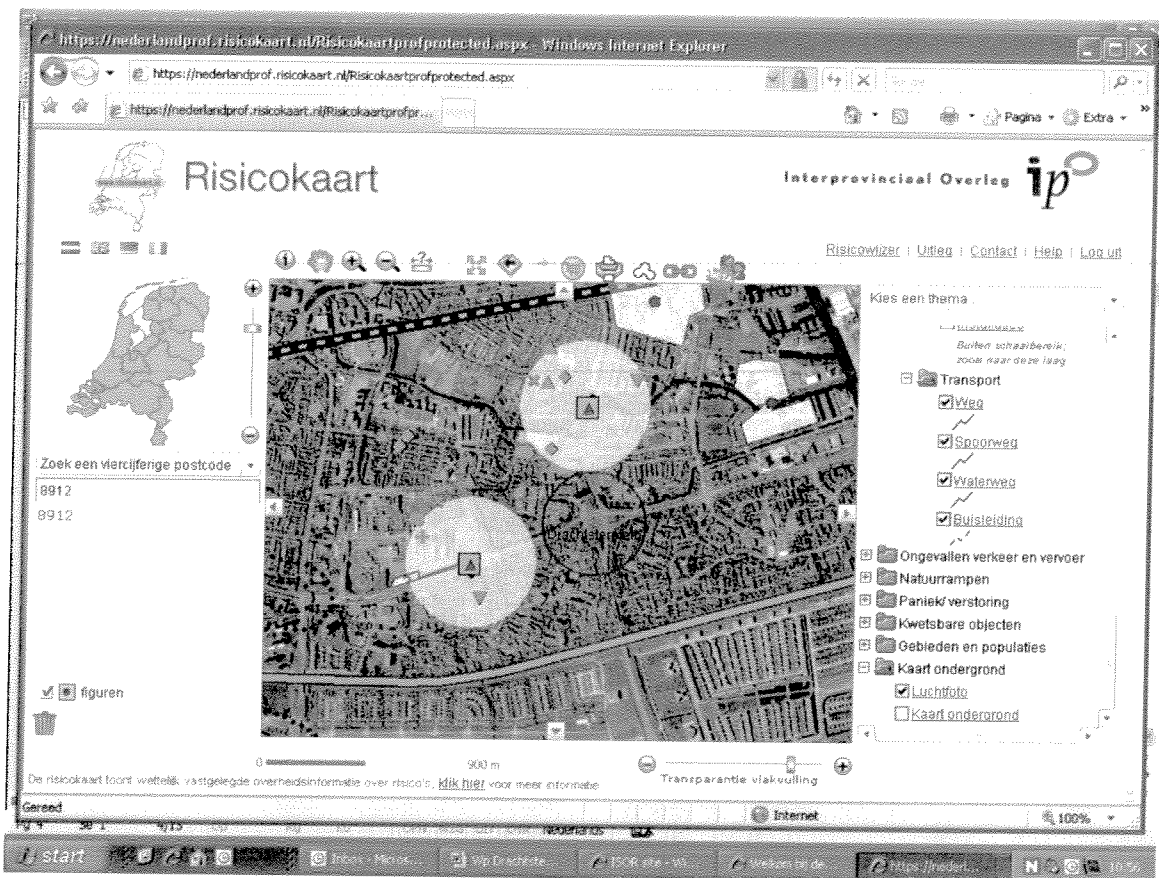

BUREAU EXTERNE VEILIGHEID

EXTERNE VEILIGHEIDSPARAGRAAF

WIJZIGINGSPLAN “DRACHTSTERPLEIN” TE LEEUWARDEN

Datum: 24 augustus 2010

Externe veiligheidsparagraaf wijzigingsplan "Drachtsterplein" te Leeuwarden

Inleiding

De gemeente Leeuwarden wil het Drachtsterplein herontwikkelen. Ten behoeve van deze ontwikkeling wil gemeente Leeuwarden de externe veiligheidsaspecten in kaart brengen.

Opgemerkt dient te worden dat voornoemde ontwikkeling een transportroute voor gevaarlijke stoffen is. Tevens zijn er een aantal risicobronnen/contouren in de directe omgeving van de ontwikkeling aanwezig. Hierop zal in onderstaande tekst nader worden ingegaan.

A. Toetsingskader

Externe veiligheid gaat om het beperken van de kans op en het effect van een ernstig ongeval voor de omgeving door:

- het gebruik, de opslag en productie van gevaarlijke stoffen (inrichtingen);
- het transport van gevaarlijke stoffen (autowegen, buisleidingen, waterwegen en spoorwegen);
- het gebruik van luchthavens.

Het externe veiligheidsbeleid richt zich op het beperken van de risico's voor de burger door bovengenoemde activiteiten. Hiertoe zijn risico's gekwantificeerd, namelijk door middel van het plaatsgebonden risico en het groepsrisico

Plaatsgebonden risico (PR)

Het plaatsgebonden risico is de berekende kans per jaar, dat een persoon overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongeval bij een risicobron, aangenomen dat hij op die plaats permanent en onbeschermd verblijft. Een plaatsgebonden risico van 10^{-6} betekent dat omwonenden van bijvoorbeeld een LPG-tankstation op die plaats een kans van één op een miljoen hebben om als gevolg van een ramp te overlijden.

Groepsrisico (GR)

Dit is de kans dat een groep mensen overlijdt door een ongeval met gevaarlijke stoffen. Groepsrisico wordt niet uitgedrukt in een risicocontour maar in een FN-curve, waarbij het aantal slachtoffers wordt afgezet tegen de cumulatieve kans die ze als groep hebben om te overlijden. Het groepsrisico moet worden gezien als een maat voor maatschappelijke ontwrichting.

Het externe veiligheidsbeleid is verankerd in diverse wet- en regelgeving. Voor wijzigingsplan "Drachtsterplein" te Leeuwarden zijn de volgende besluiten relevant:

1. Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi)

Met het Bevi zijn risiconormen voor externe veiligheid met betrekking tot bedrijven met gevaarlijke stoffen wettelijk vastgelegd. Het Bevi heeft tot doel zowel individuele burgers als groepen burgers een minimum beschermingsniveau te bieden tegen een ongeval met gevaarlijke stoffen. Om dit doel te bereiken verplicht het Bevi gemeenten en provincies bij besluitvorming in het kader van de Wet milieubeheer en de Wet ruimtelijke ordening afstand te houden tussen (beperkt)kwetsbare objecten en risicovolle bedrijven.

Het Bevi regelt hoe gemeenten moeten omgaan met risico's voor mensen buiten een bedrijf als gevolg van de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen in een bedrijf. Afstanden die aangehouden moeten worden, worden bepaald door het plaatsgebonden risico van een risicovolle activiteit.

2. Circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen (cRNVGS)

De circulaire is van toepassing op bestemmingsplannen die liggen binnen de invloedsgebieden van transportroutes met vervoer van gevaarlijke stoffen. De circulaire is een toelichting van VROM op de nota Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen en bepaalt dat ruimtelijke plannen getoetst moeten worden aan de norm voor het plaatsgebonden risico en de oriëntatiewaarde van het groepsrisico. De circulaire wordt in de toekomst vervangen door het "Besluit transportroutes externe veiligheid (BTEV)", met als uitvloeisel het zogeheten Basisnet voor de beoordeling van de risico's vanwege transport van gevaarlijke stoffen.

3. Circulaire Regels inzake de zonering langs hogedruk aardgastransportleidingen (1984)

De circulaire is van toepassing op bestemmingsplannen die liggen binnen invloedsgebieden van hogedruk aardgastransportleidingen. Hierbij gelden aan weerszijden van de buisleiding zoneringsafstanden, welke zijn gedefinieerd in bebouwingsafstanden en in toetsingsafstanden. Binnen de bebouwingsafstanden mag in principe niet worden gebouwd. Binnen de toetsingsafstanden geldt een verantwoording voor nieuwe bebouwing. Omstreeks 2011 wordt de circulaire vervangen door het "Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb)". Dit besluit krijgt in grote lijn dezelfde werking als het Bevi.

Verantwoordingsplicht

In het Bevi en de circulaires is de verantwoordingsplicht groepsrisico opgenomen. Deze verantwoording houdt in dat iedere wijziging met betrekking tot planologische keuzes moet worden onderbouwd en verantwoord door het bevoegd gezag. Dit geldt ook wanneer het resultaat onder de oriëntatiewaarde blijft.

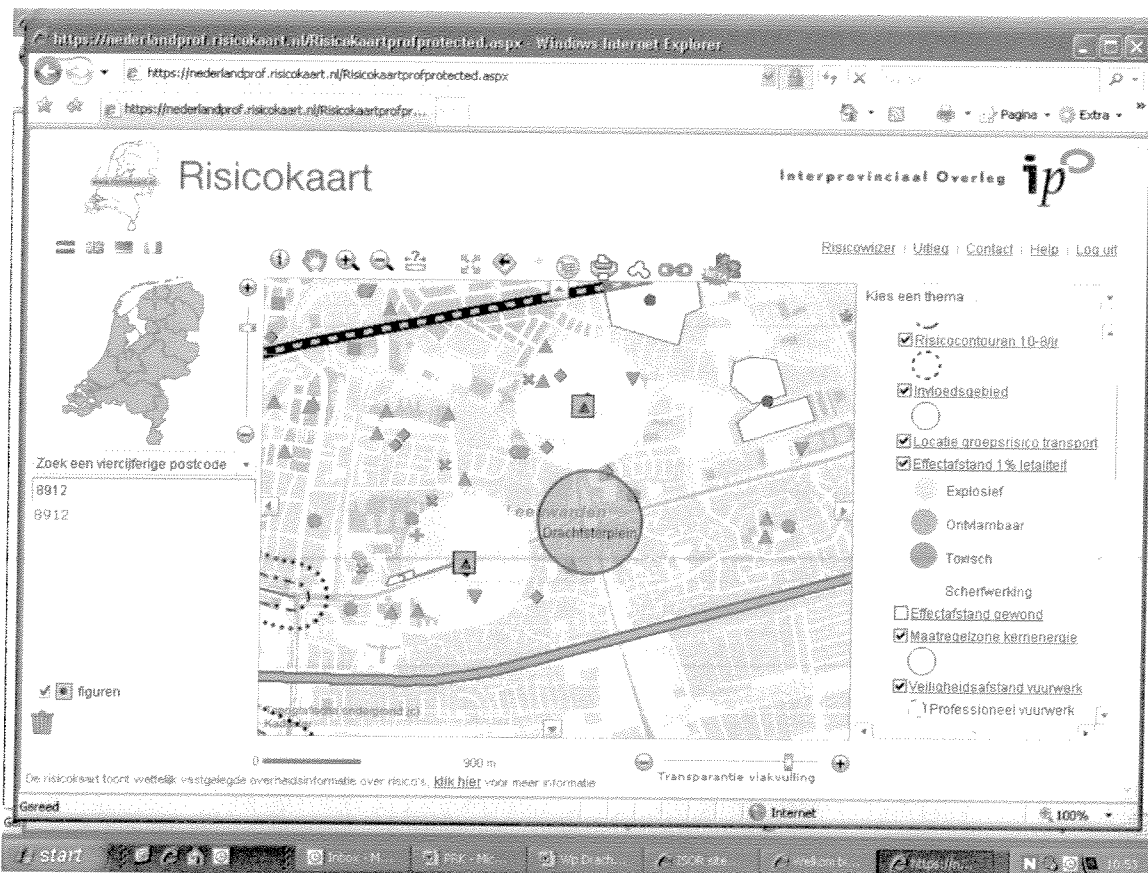
De verantwoordingsplicht van het groepsrisico houdt in dat, naast de rekenkundige hoogte van het GR tevens rekening gehouden dient te worden met een aantal kwalitatieve aspecten. Hiertoe behoren met name de aspecten 'zelfredzaamheid' en 'bestrijdbaarheid'.

In het Bevi is in artikel 13 lid 3 vastgelegd dat de regionale brandweer in de gelegenheid gesteld moet worden om te adviseren. Dit advies gaat in op het groepsrisico en de mogelijke gevolgen van het bestemmingsplan wat betreft de mogelijkheden van risicovermindering en rampenbestrijding en de zelfredzaamheid van de bevolking binnen het invloedsgebied van de risicobron.

Omdat binnen het plangebied geen Bevi inrichtingen aanwezig zijn hoeft voor wijzigingsplan 'Drachtsterplein' het GR niet verantwoord te worden.

B. Risicobronnen

In de nabijheid van het plangebied zijn een aantal risicobronnen gelegen. De risicobronnen, exclusief de transportroutes van gevaarlijke stoffen, zijn op onderstaande kaart weergegeven.

De risicobronnen kunnen worden opgesplitst in:

- inrichtingen waar risicovolle activiteiten plaatsvinden;
- transportroutes van gevaarlijke stoffen;
- buisleidingen.

Risicovolle inrichtingen

Binnen het plangebied zijn geen inrichtingen gelegen die onder het Bevi vallen.

Buiten het plangebied zijn de volgende inrichtingen gelegen die onder het Bevi vallen:
LPG-tankstation Esso Aldlan en LPG-tankstation BP Jorna Huizum.

De invloedsgebieden van beide LPG-tankstations vallen niet over het plangebied.

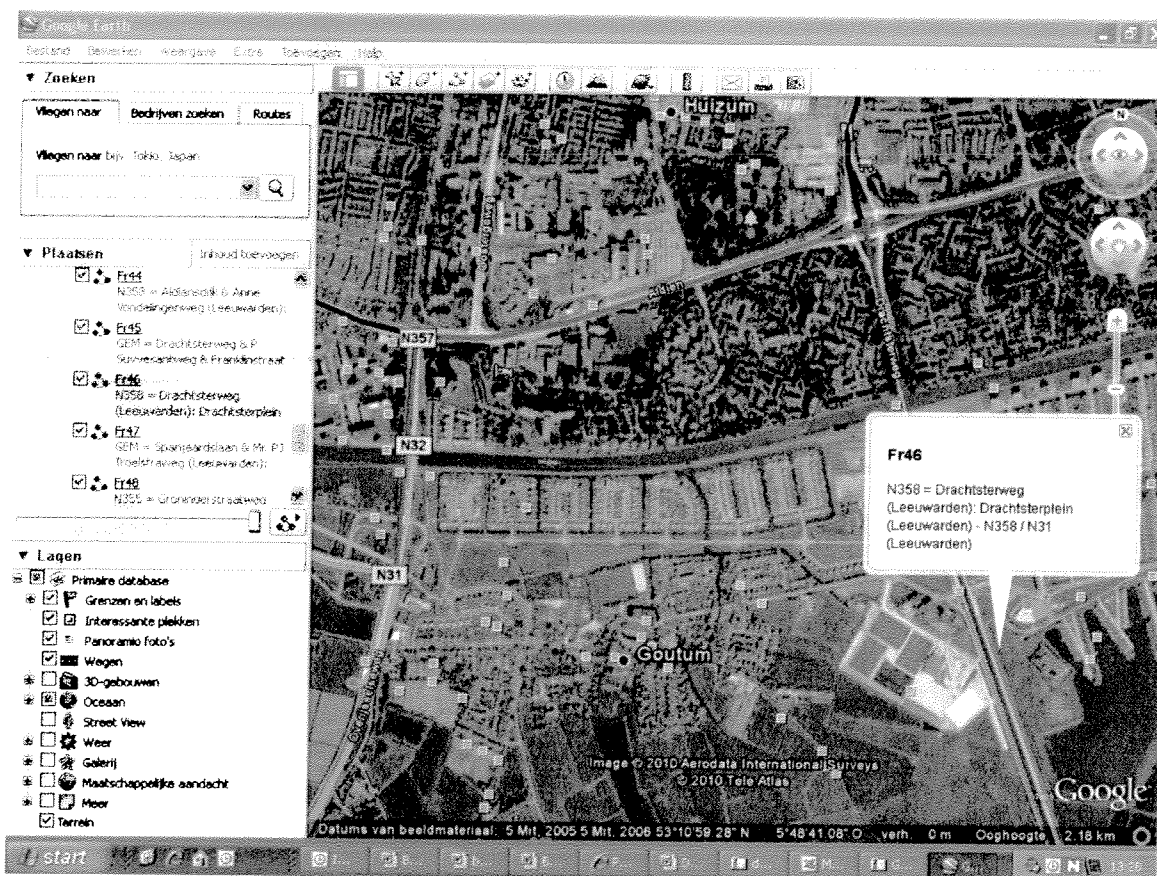
Transporten van gevaarlijke stoffen

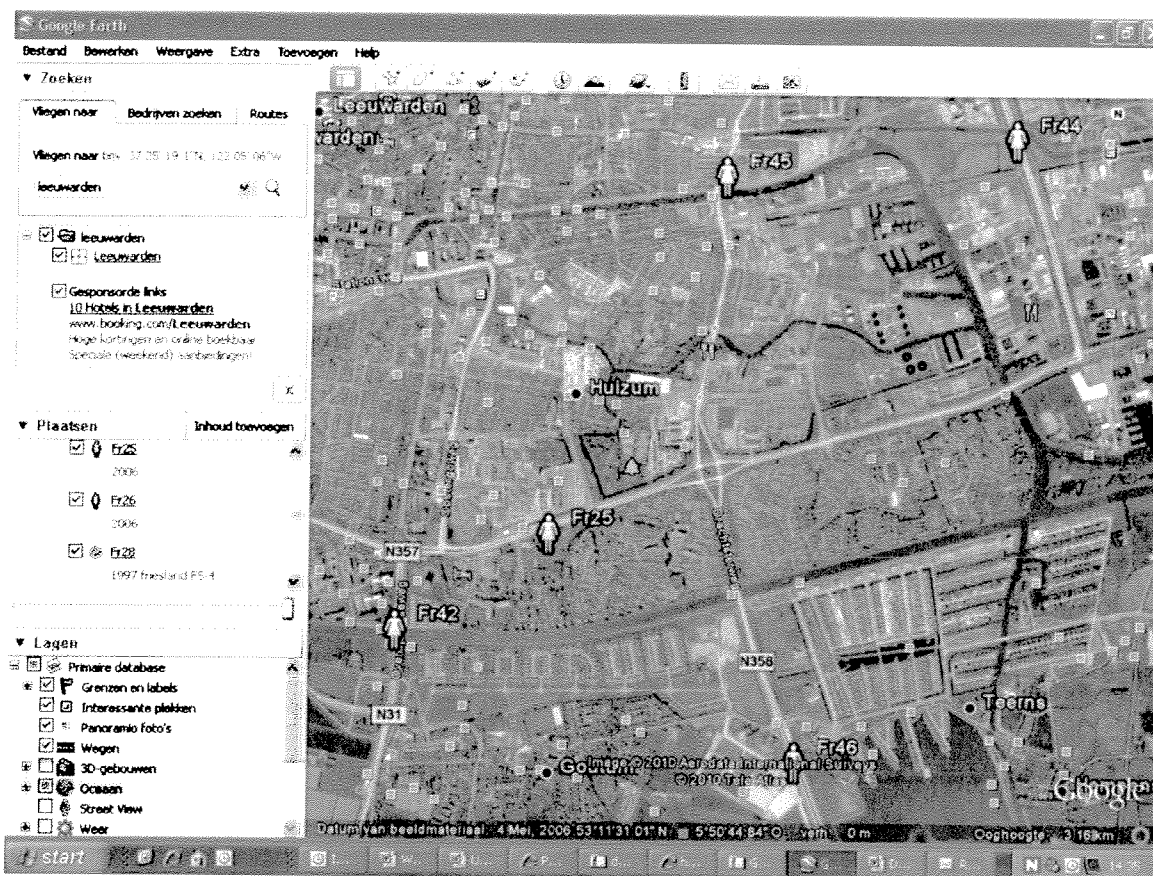
Transport van gevaarlijke stoffen over de weg

Door de gemeente Leeuwarden is een route gevaarlijke stoffen op grond van de Wet vervoer gevaarlijke stoffen vastgelegd.

Via het Drachtsterplein, de Drachtsterweg en de Aldlansdyk vindt vervoer van gevaarlijke stoffen plaats.

Tijdens de verbouwing van het Drachtsterplein zal bulktransport van gevaarlijke stoffen via dezelfde vastgestelde transportroutes blijven plaatsvinden.

Door de verbouwing van het Drachtsterplein zal het vervoer, de routing, van gevaarlijke stoffen niet veranderen.

Hoe gemeenten rekening moeten houden met externe veiligheid bij bouwplannen langs infrastructuur is op dit moment opgenomen in de circulaire RisicoNormering Vervoer Gevaarlijke Stoffen (cRNVGS). Hierin staat beschreven dat voor het plaatsgebonden risico de 10^{-6} -contour in acht moet worden genomen voor kwetsbare objecten, er rekening gehouden moet worden met deze 10^{-6} -contour bij beperkt kwetsbare objecten en dat voor het Groepsrisico een verantwoording gemaakt moet worden. In het kader van het Basisnet worden het PR en GR wettelijk geregeld. Dit zal gebeuren via het Besluit Transportroutes Externe Veiligheid (BTEV). Voornoemd Besluit zal naar verwachting in 2010 in werking treden.

In april 2006 heeft adviesbureau AVIV in het kader van het Fries Uitvoeringsprogramma Externe Veiligheid transporten van gevaarlijke bulktransporten over rijks-, provinciale- en gemeentelijke wegen geteld. Daarbij zijn ook de Aldlansdyk en de Drachtsterweg meegenomen. De telgegevens zijn vastgelegd in het rapport "Knelpunten en aandachtspunten vervoer van gevaarlijke stoffen door Fryslân" van februari 2007. De gegevens zijn tevens ter beschikking gesteld aan Rijkswaterstaat Dienst Verkeer en Scheepvaart (RWS DVS). Op de website van RWS DVS zijn de tellingen gecorrigeerd voor registratiegraad.

De tellingen laten de volgende vervoersintensiteiten zien:

Telpunt	Fr25	Fr46	Fr45	Fr44
GF3 (bv. LPG/Propaan)	66	260	130	196
LF1 (bv. Dieselolie)	1040	2210	716	2210
LF2 (bv. Benzine)	910	910	390	976
LT2 (bv. Salpeterzuur)	66	130	130	66
Totaal	2081	3510	1366	3447

Opgemerkt dient te worden dat in juni 2010 opnieuw, in het kader van het Fries Uitvoeringsprogramma Externe Veiligheid, transporten van gevaarlijke bulktransporten over (rijks-), provinciale- en gemeentelijke wegen zijn geteld. Daarbij zijn ook de Aldlansdyk en de Drachtsterweg meegenomen. Hoewel de telgegevens nog niet officieel zijn vrijgegeven kan wel reeds vermeld worden dat de totale transporthoeveelheden dusdanig afgenomen zijn dat de drempelwaarde nu beneden de 3250 blijft. Een nadere analyse van het groepsrisico is derhalve niet noodzakelijk.

In PGS 3 deel 2 "Handleiding voor de risicoanalyse van transportactiviteiten" zijn drempelwaarden voor LPG-transporten en transporten van overige gevaarlijke stoffen weergegeven, waarboven sprake is van een PR 10^{-6} contour. De waarden die bij een weg binnen de bebouwde kom horen, zijn hieronder weergegeven.

Drempelwaarden transportrisico's PR

Gevaarlijke stof	Aantal transporten	drempelwaarde
LPG	260	8000
Alle gevaarlijke stoffen	3510	22000

De vervoersintensiteiten van gevaarlijke stoffen blijven onder de drempelwaarden en laten zelfs nog een forse toename in vervoersintensiteit toe. Op basis van de tellingen is geen PR 10^{-6} contour aanwezig.

Groepsrisico

De bevolkingsdichtheid langs het invloedsgebied van het Drachtsterplein bedraagt, conform het via de Professionele risicokaart opgevraagde populatiebestand, ongeveer 50 personen per hectare.

In onderstaande tabel zijn de vervoersintensiteiten voor LPG en alle gevaarlijke stoffen weergegeven bij een personendichtheid van 50 personen per hectare. Deze drempelwaarden gelden alleen voor bulktransporten. De risico's van gevaarlijke stoffen in klein verpakking worden als verwaarloosbaar beschouwd.

Drempelwaarden transportrisico's GR bij tweezijdige bebouwing (Gemeentelijkeweg)

Personendichtheid per hectare	drempelwaarde groepsrisico	
	LPG	Alle gevaarlijke stoffen
50	500	3250

Uitgangspunt van het landelijk geldende beleid (cRNVGS) is dat buiten de zone van 200 meter rond een weg geen ruimtelijke beperkingen aanwezig zijn. Derhalve is de zone van 200 meter aangehouden als invloedsgebied.

Omdat de routes zich via het Drachtsterplein uitsplitsen zijn de gecumuleerde totalen niet zondermeer van toepassing. Telpunt Fr46 heeft het grootste aantal transporten van gevaarlijke stoffen. Deze transporten splitsen zich via het Drachtsterplein naar respectievelijk de noordelijke, oostelijke en westelijke richting. Daarom mag gesteld worden dat de drempelwaarde van 3250 transporten op de afzonderlijke wegen van het Drachtsterplein niet overschreden zal worden.

Aangezien de locatie van de weg (het kruispunt) slechts marginaal wijzigt en er geen wijziging van de route gevaarlijke stoffen plaatsvindt, zal het GR gelijk blijven t.o.v. de oorspronkelijke situatie.

Een nadere analyse van het groepsrisico is derhalve niet noodzakelijk.

Transport van gevaarlijke stoffen over het spoor

Het spoor bevindt zich ongeveer 1000 meter verwijderd van het plangebied.

Over de spoorlijn Leeuwarden-Groningen vindt in principe geen vervoer van gevaarlijke stoffen plaats. Wel kan er zeer incidenteel transport plaatsvinden in geval er geen transporten van gevaarlijke stoffen kunnen plaatsvinden over het traject Groningen – Meppel.

Er dient in het kader van rampenbestrijding rekening gehouden te worden dat transport van gevaarlijke stoffen over het spoor zou kunnen plaatsvinden. Het invloedsgebied (1% letaal) zou in theorie voor bepaalde stoffen maximaal 3 km kunnen bedragen.

Transport van gevaarlijke stoffen over het water

Waterwegen zijn in onderhavige situatie niet van toepassing.

Luchthavens

Luchthavens zijn in onderhavig wijzigingsplan niet van toepassing.

Buisleidingen

Er lopen geen hogedruk aardgas transportleidingen of andere hogedruk buisleidingen door of langs het plangebied. De invloedsgebieden van de hogedruk aardgas buisleidingen (die buiten het wijzigingsplan liggen) komen niet over het plangebied.

C. Advies Regionale Brandweer

Voor het wijzigingsplan Drachtsterplein hoeft formeel geen advies bij de regionale brandweer gevraagd te worden.

D. Conclusie

De transportroutes voor gevaarlijke stoffen leiden niet tot een overschrijding van de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico.

Door het wijzigingsplan treedt geen verandering op van het groepsrisico t.o.v. de oorspronkelijke situatie.

E. Advies

Geadviseerd wordt de invloedsgebieden van de transportroute gevaarlijke stoffen over de weg op de plankaart vast te leggen.

Bijlage: routingkaart gevaarlijke stoffen gemeente Leeuwarden

houts Gevaarlijke Stoffen

